

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารุ่นนี้เป็นการติดตามผลการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 58 คน ผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 49 คนและผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษภาค จำนวน 12 คน ผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 9 คน และผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษภาค จำนวน 4 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การติดตามผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบและการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

5.1.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.1.1.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีอายุระหว่าง 41- 50 ปีมากที่สุด จำนวน 32 คน ทำงานในตำแหน่งหน้าที่หัวหน้างานระบบทวิภาคีมากที่สุด สถานศึกษาดังอยู่ในภาคกลางมากที่สุด มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นที่ 3-4

5.1.1.2 ผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละปีการศึกษา ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ดังนี้

ผลการปฏิบัติงานก่อนปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการมอบหมายการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน แต่หลังการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานใหม่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีบทบาทการทำงานลดน้อยลงเพราะส่วนกลางไม่มีคำสั่งการปฏิบัติงานมายังเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน สามารถสรุปปฏิบัติงานได้ดังนี้

ด้านติดต่อประสานงานและวางแผนการดำเนินงาน พบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน 7-9 ครั้ง และการประสานงานการดำเนินงานระบบทวิภาคีกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมภาคอื่นๆ ปฏิบัติงานคือ 4-6 ครั้ง และ 1-3 ครั้งเท่ากัน ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมีจำนวนใกล้เคียงกันในส่วนข้อเสนอแนะนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 9 คน เสนอว่า ควรมีการติดต่อประสานงานและวางแผนการดำเนินงานอย่างความต่อเนื่องใน 1 ปีการศึกษา

ด้านการประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการจัดสัมมนาครูแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโรงเรียนในเขตของอาชีวศึกษาที่ปฏิบัติงานคือ 4-6 ครั้ง และ 1-3 ครั้งเท่ากัน ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยมีจำนวนเกือบร้อยละ 76 ในส่วนข้อเสนอแนะนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 14 คน เสนอให้งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอควรเพิ่มงบประมาณให้มากกว่านี้

ด้านการวางแผน/โครงการ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ทุกหัวข้อปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้งมากที่สุด ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานนั้นเกือบร้อยละ 40 คือการจัดทำแผนและโครงการฝึกอบรมร่วมกับศูนย์ส่งเสริมภาคในส่วนข้อเสนอแนะนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 6 คน เสนอว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคควรเข้าร่วมการวางแผน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ด้านการดำเนินการและประเมินผลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานศึกษา พบว่า ทุกหัวข้อปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้งมากที่สุด ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษา ในส่วนข้อเสนอแนะนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 15 คน เสนอว่า ควรประเมินผลหลังจากการจัดฝึกอบรมทุกครั้ง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมครั้งต่อไป

ด้านการดำเนินการและประเมินผลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้น การติดตามผลการฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน 4-6 ครั้ง และในหัวข้อเดียวกันมีจำนวนผู้ปฏิบัติงาน 13 ครั้งขึ้นไปมากถึง 10 คน ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือร้อยละ 34.5 คือการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้กับครูในสถานประกอบการ ในส่วนข้อเสนอแนะนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 8 คนเสนอว่า สถานศึกษาควรวางแผนการฝึกอบรมร่วมกับสถานประกอบการเพื่อกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมที่เหมาะสม

ด้านการให้คำปรึกษา/ข้อมูล/ข่าวสารและคำแนะนำเกี่ยวกับงานระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการให้คำปรึกษากับครูฝึกในสถานประกอบการ และการให้คำปรึกษาข้อมูลด้านการรับนักเรียนในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษาที่ปฏิบัติงาน 4-6 ครั้ง และการให้คำปรึกษาข้อมูลกับนักเรียนมีจำนวนผู้ปฏิบัติงาน 13 ครั้งขึ้นไปกว่าร้อยละ 22 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุด ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การให้คำปรึกษาข้อมูลกับระดับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษา

ด้านการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงานระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานใกล้เคียงกันคือ 1-3 ครั้ง และ 7-9 ครั้ง ยกเว้นการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด 13 ครั้งขึ้นไปกว่าร้อยละ 29 ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การจัดส่งแบบสำเร็จข้อมูลไปยังผู้สำรวจการศึกษาเพื่อติดตามผล

5.1.1.3 การมีความรู้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรภาษาอังกฤษไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทุกรายการอยู่ระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพูด และรายการต่ำสุดคือ การเขียน ในส่วนข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 13 คน เสนอว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นหลักสูตรที่ดีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทุกรายการอยู่ระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทคนิควิธีการประสานงานกับสถานศึกษา รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทคนิควิธีการให้คำปรึกษา

ด้านการเตรียมการจัดการฝึกอบรม/สัมมนา ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การเตรียมการและการจัดการออกแบบหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านเทคนิคการจัดประชุมไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า รายการการอยู่ระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทคนิคเร่งเร็ว ชักจูงผู้เข้าประชุมให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประชุม ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทคนิควิธีการเตรียมและจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ด้านการวางแผนการจัดการไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น วิธีการและการเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกที่อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ในส่วนข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 2 คน เสนอว่า ควรเพิ่มการจัดโปรแกรมการบริหารงานระบบทวิภาคี

ด้านการประเมินผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้ง 4 รายการอยู่ในระดับมากและปานกลางเท่ากัน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการสรุปผล แผนงาน โครงการ งานกิจกรรม ต่างๆ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประเมินโดยใช้ Social Impact ในส่วนข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.1.2 ผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.1.2.1 ผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

5.1.2.2 ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในแต่ละปีการศึกษาตามความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ดังนี้

ด้านติดต่อประสานงานและวางแผนการดำเนินงาน พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการที่มีการปฏิบัติงาน 7-9 ครั้ง การประสานงานการดำเนินงานระบบทวิภาคีกับหัวหน้างาน DVT ในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษาและการประสานงานการดำเนินงานระบบทวิภาคีกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมภาคอื่นๆปฏิบัติงานเท่ากันคือ 4-6 ครั้ง ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมากที่สุดคือการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับศูนย์ส่งเสริมฯภาค

ด้านการประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยการจัดนิทรรศการและการจัดสัมมนาครูและแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโรงเรียนในเขตของอาชีวศึกษาที่ปฏิบัติงานเท่ากันคือ 4-6 ครั้ง ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานคือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์

ด้านการวางแผน/โครงการ/ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ทุกหัวข้อปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้งมากที่สุด หัวข้อที่ปฏิบัติงานเท่ากันคือ การจัดทำแผน

และโครงการร่วมกับอาชีวศึกษาจังหวัดและการจัดทำแผนและ โครงการร่วมกับสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษา ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานคือการจัดทำแผนและโครงการฝึกอบรมร่วมกับศูนย์ส่งเสริมฯภาค

ด้านการดำเนินการและประเมินผลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานศึกษา พบว่า ทุกหัวข้อปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง หัวข้อที่ปฏิบัติงานเท่ากันคือ การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของครูในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษาและการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษา ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานคือการพัฒนาแบบทดสอบ

ด้านการดำเนินการและประเมินผลการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานประกอบการ พบว่า ทุกหัวข้อปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง หัวข้อที่ปฏิบัติงานเท่ากันคือ การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของครูในสถานประกอบการและการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานประกอบการ ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานมีจำนวนเท่ากันคือการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้กับครูในสถานประกอบการและการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในสถานประกอบการ

ด้านการให้คำปรึกษา/ข้อมูล/ข่าวสารและคำแนะนำเกี่ยวกับงานระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 1-3 ครั้ง ยกเว้นการให้คำปรึกษาข้อมูลกับครูฝึกในสถานประกอบการ การให้คำปรึกษาข้อมูลกับนักเรียนและด้านการให้คำปรึกษาข้อมูลกับการดำเนินการสอนในสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษาปฏิบัติงาน 4-6 ครั้ง ในส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีจำนวนใกล้เคียงกับยกเว้น การให้คำปรึกษาข้อมูลกับระดับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตของอาชีวศึกษา

ด้านการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงานระบบทวิภาคี พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานใกล้เคียงกันคือ 1-3 ครั้ง 4-6 ครั้ง และ 7-9 ครั้ง ยกเว้นการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการปฏิบัติงาน 13 ครั้งขึ้นไปกว่าร้อยละ 18 และส่วนหัวข้อที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติงานเท่ากันคือ ร่วมจัดสอบมาตรฐานฝีมือของนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการและการจัดส่งแบบสำรวจข้อมูลไปยังผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำข้อค้นพบที่สำคัญมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในทุกด้าน คือ ก่อนปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการมอบหมายการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน แต่หลังการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานใหม่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีบทบาทการทำงานลดน้อยลงเพราะส่วนกลางไม่มีคำสั่งการปฏิบัติงานมายังเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน 1-3 ครั้งในแต่ละปีการศึกษามากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ต่ำมากนัก แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้ลดบทบาทการปฏิบัติงานลงหรือบางงานแทบจะไม่ได้ปฏิบัติงานเลย อาจเป็นเพราะว่าที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับคำสั่งการปฏิบัติงานจากสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยตรงจึงทำให้มีความชัดเจนในคำสั่งการปฏิบัติงาน ต่อมาเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานใหม่ สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีถูกปิดตัวลง ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมจึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้เช่นเดิม อีกทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่มีความชัดเจนในการรับมอบหมายการปฏิบัติงานจากส่วนกลางเกี่ยวกับการจัดการและดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเช่นเดียวกับที่ผ่านมา จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานลดลง ส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ยังคงปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานทวิภาคีนั้นเป็นการปฏิบัติงานตามคำสั่งของสถานศึกษาในตำแหน่งหัวหน้างานทวิภาคีแต่ไม่ได้ปฏิบัติงานในส่วนงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ (2544:65) ที่พบว่า การมอบหมายภารกิจให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่ชัดเจน การประสานงานกับองค์กรมีไม่มากพอ อีกทั้งยังขาดการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารระดับสูงและข้าราชการ

5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับในด้านการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติงานในด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ อาจเป็นเพราะว่าการประชาสัมพันธ์เหล่านี้เป็นการประชาสัมพันธ์ที่ใช้งบประมาณที่สูงมาก แต่งบประมาณที่

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับมีจำกัดโดยได้รับงบประมาณจากสถานศึกษาที่สังกัดอยู่ทำให้ไม่สามารถประชาสัมพันธ์ทางด้านนี้ได้ ส่วนการประชาสัมพันธ์ในด้านที่ไม่ต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก จะเป็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถปฏิบัติงานได้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ในด้านการจัดแนะแนวนักเรียนตามโรงเรียนมัธยมศึกษา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเอกสาร/แผ่นพับ/โปสเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อุทัย (2520:27) ซึ่งกล่าวไว้ว่า อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามแผนและไม่บรรลุเป้าหมายได้นั้น เกิดจากปัจจัยด้านงบประมาณไม่เพียงพอ

5.2.3 ในด้านหลักสูตรการอบรมตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นหลักสูตรที่ดี ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นหลักสูตรที่สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งเป็นประเทศที่มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการจัดทำโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย และร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อีกทั้งหลักสูตรยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกับผู้เรียนได้

5.2.4 การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในด้าน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การเตรียมการจัดการฝึกอบรม/สัมมนา เทคนิคการจัดประชุม การวางแผนการจัดการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานในส่วนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และจะต้องมีการจัดฝึกอบรมและจัดการประชุมให้กับครูในสถานศึกษาและสถานประกอบการอยู่เป็นประจำ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง (2545:131) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ผู้สำเร็จการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมในทุกหมวดวิชาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 หลังจากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่มีบทบาทการปฏิบัติเหมือนที่เคยปฏิบัติมา ส่วนกลางจึงควรทบทวนบทบาทและให้ความสำคัญโดยมอบหมายการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ปฏิบัติงานมากขึ้นเพราะบุคลากรเหล่านี้พร้อมที่จะปฏิบัติงานในเรื่องนี้ตามที่เคยได้รับการอบรมมาแล้ว

5.3.2 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับทนายส่วนกลางขาดการติดต่อประสานงานและวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน จึงทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง ฉะนั้นควรมีการจัดประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 การจัดกิจกรรมการดำเนินงานระบบทวิภาคีต่างๆ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสถานศึกษา เพราะเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานระบบทวิภาคีอีกรูปแบบหนึ่ง แต่เนื่องจากการจัดกิจกรรมต่างๆ ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานซึ่งงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับมีจำนวนจำกัด ดังนั้นส่วนกลางควรเพิ่มงบประมาณเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษให้กับสถานศึกษาที่มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแรงผลักดันให้สถานศึกษาคำนึงกิจกรรมระบบทวิภาคีต่อไปและมีประสิทธิภาพ

5.3.4 หลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นหลักสูตรที่นำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง ดังนั้นควรมีการจัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ได้นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการดำเนินงานระบบทวิภาคีให้มากขึ้น

5.3.5 การปฏิบัติหน้าที่ในส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จึงเห็นควรให้ลดภาระการสอนให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีน้อยลง เพื่อให้การปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบมีความคล่องตัวแก่นักวิชาการปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้เทียบเคียงได้กับการสอน

5.3.6 ครูในสถานประกอบการเป็นผู้มีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติจึงควรมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในการอบรมของครูในสถานประกอบการ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากสถานประกอบการ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระยะ 2-3 ปีข้างหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากรอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการจัดอบรมหลักสูตรอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป